

Vsem naročnicam in naročnikom

Cene papirja in drugih tiskarskih potrebščin so v zadnjih petih letih močno porasle, prav tako so se dvignile tudi plače delavstva. VSE SE DRAŽI! Tudi tiskanje in izdajanje Ameriške Domovine se je v petih letih močno podražilo.

Ceprav neradi, smo prisiljeni povišati naročnino lista od \$12 na \$14 na leto, od \$7 na \$8 na pol leta za Združene države ter od \$14 na \$16 za inozemstvo.

Upamo, da naš položaj razumete in da vam je vsem do sti na tem, da Ameriška Domovina redno izhaja tudi v bodoče, kot je izhajala v preteklosti. Izdajanje slovenskega dnevnika v Ameriki je težavna stvar in je mogoča le ob splošni podpori rojakov.

Vse naročnice in naročnike vabimo, naj pomagajo listu s tem, da mu skušajo DOBITI NOVIH NAROČNIKOV, naročnicam in naročnikom ter prijateljem lista v Clevelandu pa pomagamo še prav posebno na srce, naj ne pozabijo, da ima list svojo dobro urejeno tiskarno, kadar bodo potrebovali kake tiskovine. Redno in POLNO ZAPOSLENA TISKARNA je trdna opora vsakega lista.

Vsa društva, organizacije, pa tudi posameznike zagotavljam, da so oglaševalci v Ameriški Domovini, ki je brez dvoma najbolj razširjen slovenski dnevnik v Ameriki, vedno uspešni in koristni. OGLAŠAJTE V NJEJ SVOJE PRIREDITVE, SVOJE PONUDBE IN TRGOVCI SVOJE BLAGO!

Nova naročnina stopi v veljavo s 1. oktobrom 1961. Nakaznice in denarna pisma z datumom poštnega pečata 30. septembra bodo veljala kot došla pravočasno!

Opozicija na Ceylonu proti obsednemu stanju

COLOMBO, Ceylon. — Ko je vlada predložila parlamentu nadaljevanje obsednega stanja ki je bilo oklicano 17. aprila, še za en mesec, so se vodniki opozicije izjavili proti temu čez, da ljudstvu na ta način jemlje "normalne pravice in prednosti državljanov."

Obsedno stanje je bilo oklicano, ko so Tamili, ki predstavljajo nekako četrtino prebivalstva, napovedali nepokorščino vladi, ker jim ta odklanja pravico do jezikovne enakopravnosti. Parlament je proti odporu Tamilov proglasil za edini uradni jezik države singalščino, ki jo govori večina prebivalcev.

Združene države zanikajo sovjetske trditve

WASHINGTON, D.C. — Državno tajništvo je zanikalo sovjetske trditve, da bi se naj v soboto, 9. septembra, nekdo vtihotopil v sovjetsko poslaništvo in podtaknil ogenj v spalnici odsotnega poslanika Menšikova. Izjava trdi, da je ogenj moral podtakniti nekdo izmed ljudi v poslaništvu. Osobje poslaništva je ogenj tudi samo pogasilo.

Novi grobovi

Mary Hocevar
Danes je preminula v Domu sester sv. Jožefa na Chardon Rd. 76 let stara Mary Hocevar z 18851 Abby Ave. Pogreb ima v oskrbi Zeletov pogreb. zavod na E. 152 St.

Francija in Tunizija se sporazumeli o Bizerli

Franciozi so se začeli umikati iz mesta Bizerte, hkrati bodo pa vojaško oporišče, pomorsko in letalsko.

TUNIS, Tun. — Vladi Francije in Tunizije sta se sporazumeli, da bodo Franciozi do sobote umaknili svoje vojaštvo iz mesta Bizerte na področje pomorskega in letalskega oporišča, ki ju bodo obdržali, dokler ne mine mednarodna kriza. Tunizija je Francozom zajamčila neovirano zvezo letalske in pomorskega oporišča ter tega zvezo z morjem.

Francoski umik bo končal zasledbo Bizerte, ki se je začela 20. julija, ko so francoske čete nastopile proti tunizijskim civilistom in vojaštvu, ki je grozilo z blokado vojaškega oporišča. Boji so zahtevali več sto mrtvih. Spor je prišel pred izredno zasedanje glavne skupščine ZN, ki pa so ga Francozi bojkotirali.

Tunizija je uvidela, da je ubrala napačno pot in se je sporazumela s Francijo, ko je De Gaulle izjavil, da Francija ne misli večno ostati v Bizerti. Burgiba je na DeGaullovo izjavo odgovoril, da Tunizija nima nič proti temu, če ostanejo Francozi na vojaških oporiščih, dokler traja sedanja mednarodna kriza. Prvi korak k sporazumu je bil storjen 10. septembra, ko sta Tunizija in Francija zamenjali ujetnike.

Francija namerava odpeljati iz Bizerte in ostalih področij tudi francoske civiliste, v kolikor ne bodo ostali v Tuniziji.

Ali čitate Mauserjev izvirni roman LJUDJE POD BIČEM?

Kongres bi šel rad že la teden na počitnice

Predstavniki dom je pripravljen, v Senatu pa je še možna debata o spremembi pravil.

WASHINGTON, D. C. — Na Kapitolu je zavladala počitniška mrzlica. Vodniki obeh političnih strank upajo, da bodo do konca tedna lahko opravili vse, kar jim je še ostalo dela. Na plenarnih in v odborih malo debatirajo, zato pa veliko glasujejo. Kolikor je še debate, se vrsti zamo okoli kompromisov, kako naj se glasijo besedila posameznih zakonov. Edino politično zabavo, ki jo na Kapitolu obravnavajo, je senatna debata o pobijanju obstrukcije.

Večina senatorjev, toda ne kvalificirana, bi rada dosegla, da o koncu debate lahko odloča večina 60 glasov in ne 66, kot velja to danes. Proti temu so nastopili vsi južni demokrati. Senatorji in začeli z obstrukcijo. Nje se v teh dneh pred počitnicami prav nihče ne veseli, zato ni izključeno, da bodo obstrukcionisti zmagali in da bo debata preložena na januar.

V Predstavniki domu nimajo takih skrbi. Glasujejo o malih zakonih in čakajo, kdaj bodo razmere v Senatu dozorele za konce zasedanja. Obenem štejejo zakonske načrte, ki so jim ostali za prihodnje januarsko zasedanje in tih ni malo.

Republikanci pripravljajo začetek volivne kampanje

CLEVELAND, O. — Vodja republikanske stranke v Cuyahogae okraju De Maiores je objavil, da bodo republikanci začeli letos volivno kampanjo za nove občinske odbornike in župan z velikim zborovanjem na Public Square v četrtek, 28. septembra, zvečer.

Republikanci naj bi se po besedah svojega vodnika zbrali v vseh vajah na posebnih zborovanjih, potem pa se skupno odpeljali na glavno zborovanje v mestu. Proti demokratskemu županu A. Celebrezzu, ki ponovno kandidira, so postavili republikanci za županske kandidatino Albino Cermak.

RUSK IN GROMIKO BOSTA JUTRI RAZPRAVLJALA O ZN IN O ZAHODNEM BERLINU!

Državni tajnik Dean Rusk in Andrej Gromiko, sovjetski zunanji minister, se bosta sestala jutri v New Yorku in se skupaj s svojimi ožjimi sodelavci razgovarjala o krizi v Združenih narodih in o krizi o Zahodnem Berlinu. — Gen. L. Clay v Berlinu.

NEW YORK, N. Y. — Jutri ob enih popoldne se bosta v hotelu Waldorf-Astoria sestala ameriški državni tajnik Rusk in sovjetski zunanji minister Gromiko, da ugotovita, ali je možen kak kompromis med ameriškim stališčem glede bodočnosti Združenih narodov ter bodočnosti Zahodnega Berlina ter med sovjetskim. Rusk se je imel prvotno namen razgovarjati z Rusom le o Berlinu, toda smrt Hamarskojeldja je postavila nenadno v ospredje krizo Združenih narodov.

Če bodo razgovori pokazali, razšla, da se sestane znova da obstoji pri Sovjetih dobra volja za rešitev obeh kriz v razgovorih potom kompromisa, se bodo ti nadaljevali kasneje v širšem obsegu. Udeleževali se jih bodo tudi zunanji ministri Francije, Vel. Britanije, Zah. Nemčije in morda še katere od držav komunističnega bloka. Razgovorom zunanjih ministrov naj bi potem sledil sestanek vodnikov velikih sil ali pa vsaj sestanek Kennedy-Hruščev.

Jutrišnje razgovore je predložil v imenu Združenih držav zastopniku Sovjetske zveze pri Združenih narodih Valerijanu Zorinu, glavni svetovalec in pomočnik državnega tajnika Ruska za sovjetske zadeve Charles Bohlen tekom včerajšnjega zasedanja Združenih narodov.

Otvoritev zasedanja ZN

Včeraj popoldne ob treh so se zbrali zastopniki članic Združenih narodov k otvoritvi rednega zasedanja. To je otvoril dosedanj predsednik Irec Boland. Počastil je spomin pokojnega glavnega tajnika in predložil, naj se zasedanje prekine do danes popoldne.

Zbornica je predlog sprejela, počastila z enominutnim molkom spomin pok. Daga Hamarskojeldja, ki je bil ubit v letalski nesreči v Afriki tekom vršenja svoje službe, pa se nato

V Dominikanski republiki vlada mir pred viharjem

CIUDAD TRUJILLO, Dom. rep. — Tisti redki politični opazovalci, ki pridejo iz Dominikanske republike, ne prinašajo nobenih razveseljivih novic. Na zunaj res obstojajo že štiri opozicijske stranke, toda ne upajo organizirati kaj drugega kot par demonstracij. Vse skupaj z režimom vred se bojijo podtalnega komunističnega gibanja.

Med armado in komunisti se počasi razvija državljanska vojna. Začela se je s terorističnimi akti, ki nanje primerno reagira kubanska armada. Komunisti dobivajo orožje od kubanskega Castra, od tam prihajajo tudi izvežbani gverilci.

Kar je opozicijskih strank in gibanj, so se znašle nepričakovano med dvema ognjema: na eni strani pritiska nanje sedanja diktatura, na drugi strani pa podtalne komunistične skupine. Bojevanju na desno in levo niso dorašle; zato so se umaknile iz javnosti in samo opazujejo, kaj bo. Zaenkrat ni torej upanja, da bi se iz sedanjih demonstracij razvili nemiri, ki so razpihali sedanje priske med armado in komunisti.

Iz Clevelanda in okolice

Seja—
Društvo sv. Jožefa št. 169 KS-KJ ima jutri, v četrtek, zvečer ob osmih redno mesečno sejo v navadnih prostorih.

K molitvi—
Clanstvo Društva sv. Ane št. 150 KSKJ je vabljen nocoj ob osmih v Fortunatov pogreb, zavod k molitvi za pok. Frances Suhadolnik.

Popravek—
Pok. Frances Suhadolnik je bila stara 60 let in ne 80, kot je bilo včeraj napačno objavljeno.

Pozdrave pošiljata—
Mr. in Mrs. Matthew Penko pošiljata svojim prijateljem pozdrave iz Gradca v Avstriji. Poročata, da sta imela doslej na vsej poti po Jugoslaviji in Avstriji zelo lepo vreme.

Rokoborba—
V četrtek se bosta pomerila v Areni Dick The Bruiser in Bobo Brazil. Nastopili bodo tudi brata Tolos, Ilio DiPaolo in Billy Lyons ter drugi. Začetek ob 8:30.

Iz slov. naselbin

Wilkes Barre, Pa. — Minili ponedeljek, 18. septembra 1961, je tukaj umrl rojak Frank Roznik. Zapušča ženo Terezijo, tri sinove, šest hčerk, dvanajst vnukov in vnukinj ter več drugih sorodnikov. Pokojnik je bil rojen v Zaklancu, fara Horjul.

Novo cepivo za ošpice

PHILADELPHIA, Pa. — V Philadelphiji so sedaj z uspehom končali poskuse z novim cepivom za ošpice. Preskušali so ga dolgo časa in ugotovili, da ni nevarno za zdravje, proti ošpicam pa da učinkuje stoo odstotno. Kdaj ga bodo dali v prodajo, je odvisno od federalnih oblasti.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D. C. — Obrambno tajništvo je poklicalo večeraj za 15. oktober v aktivno službo 32. pehotno divizijo iz Wisconsina in 49. oklopno iz Teksasa, skupno 73.000 mož.

NDOLA, Sev. Rod. — Vodja civilnih operacij ZN v Kongu Tunizijec Mahmud Khiri se je večeraj sestel s predsednikom Katange Combejem k razgovoru o vzpostavitvi premirja v Katangi.

CAPE HATTERAS, N.C. — Hurikan Esther bije obalo Sev. Karoline in Virginije z 25 čevlji visokimi valovi, ko se pomika proti severovzhodu kakih 100 milj od obale. Njegova brzina se je zmanjšala od 150 na okoli 130 milj na uro. Vsa obala od Karoline pa do New Hampshire na severu je pripravljena na njegovo divjanje.

WASHINGTON, D.C. — NASA je objavila, da je izbrala ozemlje 1.000 akrov v bližini Houstona v Teksasu za mesto novega laboratorija, ki bo vodil priprave za ameriški polet na Luno. Nekaj časa so upali, da bo v ta namen izbran Dayton v Ohio.

WASHINGTON, D.C. — Senat je večeraj zavrnil zahtevo po debati o spremembi pravil poslovanja ter je tako verjetno, da bo svoje delo zaključil še ta teden.

Uprava Združenih narodov po Hamarskojeldovi smrti

CLEVELAND, O. — Pokojni generalni tajnik ZN Hamarskojeld je po svoji navadi pred svojim odhodom v Kongo določil Indijca Narasumhana za poveljovatelja podtajnika, dokler bo on sam odsoten. Narasumhan je eden izmed treh podtajnikov v administraciji ZN, ostala dva sta Amerikanca, do bro znani ameriški diplomat Bunche in manj znani, toda vplivnejši Cordier. Cordier je mislil pustiti svoje sedanje službeno mesto, da postane prvi sodelavec novega predsednika generalne skupščine. Hamarskojeldova smrt mu je najbrže ta načrt prekržila.

V upravnih pravilnikih ZN ni nikjer jasno povedano, kdo naj prevzame ali kaj naj se zgodi z delokrogom in prisotnostjo generalnega tajnika. Zato je vsak generalni tajnik sam določil, kdo in v kakšnih mejah pristojnosti naj ga zastopa za čas njegove odsotnosti.

Ako bi bile v ZN razmere take, kot žal niso, bi najbrže generalna skupščina že na včerajšnji seji določila, kdo izmed treh podtajnikov naj vodi upravo,

dokler poslov ne prevzame no voizvoljeni tajnik. Na to ni bilo niti misliti. Moskvi je namreč smrt generalnega tajnika Hamarskojeldja prišla tako prav kot nobena druga stvar v tem letu. Kremelj ima sedaj proti pričakovanju sijajno priliko, da začne uveljavljati v praksi svojo idejo o "trojki".

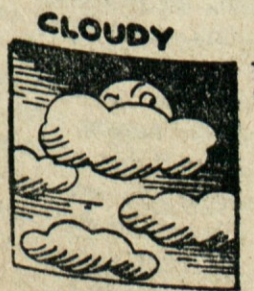
Za Hamarskojeldom so ostali trije podtajniki: dva sta Amerikanca, toda eden je črne polti. Kot tak bi moral uživati simpatije azijsko-afriškega bloka, pa jih menda ne na celoti. To je Ralph Bunche. Drugi Amerikanec je Cordier, ki itak želi mesto prvega tajnika pri predsedniku generalne skupščine in se rad umakne iz redne administracije ZN. Na njegovo mesto bi lahko prišel zaupnik Moskve kot tretji podtajnik. Tako bi bila podtajniška "trojka" kakor nalašč sestavljena po moskovskih željah. Dokler se to ne da izpeljati, naj posle vodi

Indijec Narasumhan, saj ga je za to določil sam pokojni Hamarskojeld, ki mu nihče ne more očitati, da ni bil res nevtralen. Tako bi podtajniška "trojka"

ka" vodila administracijo ZN in Hruščev bi imel tam svojo veto pravico.

Vsa ta kombinacija obstoja danes samo v domnevah in moskovskih željah. Moskva še ni povedala, kaj misli o vodstvu administracije ZN, rekla pa je, da generalnega tajnika z dosedanjimi pooblastili in sedanjo pristojnostjo ne mara pod nobenim pogojem. Med njo in zastopniki svobodnega sveta kakor tudi vodniki nevtralecev se bodo začela, ako se že niso, pogajanja za začasen kompromis. Ali bodo dosegla vsaj ta ponižen cilj, kdo ve?

Med tem je vse delo ZN prišlo v krizo. Kdo naj na primer vodi politiko ZN v Kongu, kjer se je politični položaj preko noči zasakal v komunistično korist. Kongoški ministri predsednik Adula je tiste vrste "nevtralec", ki je šel v Beograd, akoravno je že zamudil položaje beograjske konference. Kot spremljevalca je vzel levčarskega podpredsednika Gizenga, ki je bil držal s Titom kot z Nehrujem. Gizenga je tudi prišil na Adulo, naj imenuje za

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno in ugodno. Najvišja temperatura 76.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 180 Wed., Sept. 20, 1961

Združeni narodi in Kongo

Dva dogodka sta nam zadnje dni padla v oči. Čete Združenih narodov so vdrle v provinco Katango in jo skušale obvladati, vsaj prestolico Elisabethville, ako že ne vse dežele. Na drugi strani je pa generalnitažnik ZN Hammarskjöld odšel v kongoško prestolico Leopoldville.

Dosedanji politični poglavar province Katanga Čombe se je, kot je znano, pred nekaj tedni vdal tako daleč, da je pristal na vključitev njegove province v kongoško republiko. Ni tega storil rade volje. Prisilil ga je na ta korak cel kup okoliščin. Belgijska vlada mu je odrekla politično podporo, belgijski kapital pa denarno. V provinci Katanga sami so začeli dvigati glave njegovi nasprotniki, ki so obenem hoteli biti tudi njegovi dediči. Čombeju se seveda z vključitvijo ni nič mudilo, kar je spravilo v slabo voljo centralno kongoško vlado v Leopoldvillu. Njen novi predsednik Adula je Čombeju povedal, da hoče urediti odnose s Katango čim preje, ako ne bo šlo drugače, pa s silo. Čombe seveda tega žuganja iz Leopoldvilla ni ravno pozdravil.

V tem trenutku se je vmešala v celo zadevo delegacija ZN v Kongu. Poslala je čete ZN, največ iz Indije in iz Irske, da so začele zasedati Katango, potem ko so iz previdnosti odstranile večino belih oficirjev in zasedle letališča. Uraden povod za akcijo ZN je bil nov plamen državljanske, odnosno plemenske vojne v Katangi. Kdo se je pri tem s kom bojeval, še do danes ni čisto jasno. Da pa državljanška vojna divja, o tem pričajo tisoči beguncev, ki so se nabrali v okolici Elisabethville.

Vsi so mislili, da bodo čete ZN hitro napravile red in da se bo Čombejeva armada hitro razletela. Zgodilo se je pa drugače. Čombejeve čete se niso razletele, pojavile so se znova celo v Elisabethville, odkoder so se preje umaknile. Z njimi so potegnili beli prebivalci v Katangi. Čete ZN so se nepričakovano znašle pred sovražnikom, ki nanj niso računale. Posebno niso računale s tem, da bo s Čombejem potegnili vse belo prebivalstvo v Katangi. Skratka: v Katangi divja zopet državljanska vojna, vanjo je pa vmešana armada ZN. Nihče ne ve, kdaj bo provinca zopet uživala mir.

Med tem so nastale tudi politične zmede. Mnogo držav ni zadovoljnih s tem, da so čete ZN tako hitro šle v Katango. Mislijo, da bi bilo pravilneje, ako bi tam poskusile uveljaviti oblast centralne vlade kongoške čete same. Podpirajo to stališče s poročili, da se čete ZN niso obnašale kavalirsko napram domačemu prebivalstvu v Katangi. Med nezadovoljnimi državami so tudi Anglija, Francija in Irska.

Da so postala za ZN tla v Kongu vroča, priča tudi nenaden odhod generalnega tajnika Hammarskjölda v Kongo. Šel je tja ravno par dni pred začetkom zasedanja ZN v New Yorku, torej ravno takrat, ko bi imel čez glavo dosti dela v centrali ZN. Morajo se torej goditi v Kongu že kočljive zadeve, drugače ne bi bil šel tja.

Nekateri utemeljujejo njegovo pot takole: Hruščev je očital Hammarskjöldu, da ni znal ustvariti enotne republike Kongo in da na skrivaj dela z roko v roki s Čombejem. Treba je torej Čombeja izločiti iz kongoške politike, pa bo Moskva zadovoljna. Važen je dalje gospodarski moment. Obnovljena republika Kongo je brez denarja, ZN ga pa tudi nimajo. Nikjer ni rečeno, da bo Amerika zopet masila vse luknje ZN ravno takrat, ko tam hoče vladati blok "nevtralnih" držav po svoje brez ozira na ameriške interese. Treba je torej kongoški vladi hitreje zavarovati dohodke iz Katange. Oba nagiba sta stvarna; ali sta pa edina, je pa drugo vprašanje.

S tem političnih zmed še ni konec. V novi centralni kongoški vladi sedi tudi levičar Gizenga kot podpredsednik. Je političen poglavar severnovzhodnega dela kongoške republike. Ima tudi svojo armado, ki je do danes še ni razpustil. Se mu s tem opravičilo tudi nikamor ne mudi. Na zunaj trdi, da ni niti komunistični sopotnik, toda v dušo mu nihče ne vidi. Mnogi se bojijo, da so ga komunisti poslali v centralno vlado kot trojanskega konja, ki naj od znotraj osvaja postojanko za postojanko za bodoči komunistični režim v Kongu.

Vse to vidijo nekatere afriške države in niso prav nič zadovoljne s tako kongoško politiko pod okriljem ZN. Verjetno bo o tem dosti debate na jesenskem zasedanju ZN, več pa za kulise.

Ako se pokaže, da se je spekulacija z Gizengo, ponesrečila in da Gizenga ne misli resno na sodelovanje v organiziranju kongoške republike, potem bo prišlo do nove državljanske vojne v Kongu.

Takrat seveda bo urad Združenih narodov v novi veliki zadregi. Odgovoriti mu bo treba na vprašanje; zakaj ste preganjali Čombeja radi njegovega separatizma? Ali niste s tem ustvarjali enotne kongoške republike, ki naj zdaj pade kot zrelo jabolko v roke takih levičarjev kot je Gizenga?

V luči teh izvajanj ni Čombejev separatizem glavna politična nadloga za konsolidirano kongoško republiko.

Nevarnost za kongoško bodočnost leži čisto nekeje drugje. Pod tem vidikom ne bi mogel nihče dvomiti, da je sedanja akcija ZN v Katangi še celo nekaj več kot "preračunano tveganje."

Ministrski predsednik centralne vlade v Leopoldville Adula je namreč postavil za svojega novega upravitelja v Katangi Mr. Bochely-Davidsona, ki je znan zagovornik komunistov. Adula se je najbrže odločil za ta korak na nasvet ali pritisk podpredsednika Gizenga, ki je tudi komunistično usmerjen levičar. Belim prebivalcem Katange bo gotovo ljubši desničar Čombe kot levičar Bochely-Davidson.

BESEDA IZ NARODA

Kaj pravi tone s hriba

Joliet, Ill. — Bilo je menda kak teden ali malo več po tistem našem sestanku pri Juretu na našem hribu, ko smo govorili o tisti "brenti" in poletu v vesoljstvo, ko me sreča na Broadway rojkar prijatelj Nick. Že od daleč mi je mahal z roko in me nekako po belokrajski navadi pozdravljaj. Tako pozdravljanje razumemo in vpoštevamo le rojaki iz sončne Belokrajine. Drugim bi znalo biti to le "španska vas," kar je pa vsem razen Špancem le neka tuja nerazumljiva reč. Pa kaj naj mi Slovenci proučujemo kake "španske vasi," ko imamo pa toliko lastnih slovenskih problemov za vsakim vogalom! Prvo mora biti nam Slovincem to, kar je našega, reševanje tega je prvo. Drugo le, kadar imamo časa na pretek in ne vemo kam z njim. To bi bilo morda tam kje po zimi po svetem Antonu, ko je ta zaposlijen z dajanjem nasvetov nevestam in še takrat nima časa se ukvarjati s politiko tu na zemlji. Oprostite mi vsi prijatelji sv. Antona, da ga vpletam v te naše svetovne probleme in razmere. Saj ga ne bi, a zdi se mi, da ima več vpogleda v te sitnosti, kakor mi sodobni zemljani. Morda zna nam on po božjih načinih enkrat odpri oči, da bomo gledali na vse zadeve drugače, kakor pa gledamo mi sedaj v teh časih.

Kaj pa je na dnevnem redu? Kaj pa so nastale za ene sitnosti, se gotovo vprašujete pri vsem tem? Yes, vprašanje v bi lahko človek napravil ob in pri takih dogodkih kar devet-in-devet-deset, pa bi še ne dobil na nje vseh pojasnili, ki bi mu pojasnila zakaj vse gre v teh sitnih časih na svetu, ali če hočete že od nekdaj, na tej tako sitni zemlji.

Ali naj ponavljam in prikazujem v besedi vse to kar je bilo in se je udeleževalo in je veljalo v našem življenju? Vse na raznih poljih tehnike, razne znanstvene, itd. Včeraj še, ko sem n. pr. jaz nosil kratke hlače, nismo imeli drugega, kakor kratke hlače in že tisto je bila neka novotarija! Vozili smo pa v "karjolah" z enim kolesom in v "šajtergah" na dveh kolesih. Kaj težje se pa ni premikal brez volvske ali konjske vprege, po enih krajih pa brez mul in oslov. Zdaj po dobrih šest desetletjih pa brenči vse po zraku, pa ne samo to, ampak okrog sveta — zemlje brenčijo s raketnimi letali, ki ne potujejo s tako hitrostjo, kakor je potoval "višnjegorski polž," ampak s tako hitrostjo, da oblete v višini nad zemljo in morjem kakih 155 do 160 milj kar okrog in okrog zemlje ali sveta — če tako hočete v osem-inosem-deset minutah minutah in 60 stotink ene minute (s številkami: 88.60). To je 3 minute in 40 stotink minute manj, kakor pa eno uro in pol. Lahko bi rekli v eni uri in pol okrog sveta. To je silna hitrost, ki se jo mi zemljani živčiči točasno komaj moremo predstavljati.

To zgoraj omenjeno hitrost je dosegel, kakor so poročali te zadnje dni ruski letalec major kozmonaut Herman Stipanovič Titov, v njegovi raketni kabini, ki so jo izstrelili med 4. in 5. avgustom in v njej je bil imenovani letalec major Titov, ki je vzdržal nad 25 ur v vesmirskem poletu in je obkrožil naš svet zemljo 17 krat. Med tem je trikrat jedel, spal nad 8 ur in pol, poročal na svojem poletu in pozdravljali razne dežele in se po 25 urni taki vožnji srečno vrnil nazaj na zemljo v Rusiji. Pa rečite, da ni to neki poseben izletni polet okrog sveta-zemlje! Samo za primer glede te daljave in hitrosti okrog sveta—zemlje, naj povem, da moj ranjliki stric je dejal, da je moral pešati, ko je hodil iz Metlike preko Gorjančev v Novo mesto na sejmove kar od 4 do 5 ur. Zdaj pa v uri in pol okrog sveta in še v taki višini v vesoljstvu, pa recite da hitrost ima kake meje. Hitrost ne pozna več mej.

Na polju znanstva in njegove iznajdljivosti je to velikanska pridobitev velikega pomena. Da bi le ljudje to pridobitev in ta napredek na polju znanstva uporabljali v dobro in v človeško korist, ne pa v slabo, ne v namerne, da bi s temi pridobitvami uničevali drug drugega. Napredek sam je pa za pozdraviti. Tako se je izrazil v pogovoru tudi Jure. Dejal je da v zadnjih treh ali štirih desetletjih, je znatno delala in dela velike korake naprej. Vsak korak, ki ga napravi, je večji od prejšnjega. Ako bo znanost šla naprej s takimi koraki, bo prišla tja do konca tega stoletja zelo daleč naprej. Tista prerokovanja starih očancev, da kako se bo vse spremenilo in kako bo vse drugače okrog leta 2000, se znajo nekako po svoje uresničiti. Zna priti mogoče celo do tistega prerokovanja, da ljudje ne bodo pisali letnic z številko "2000" nikoli. Hitimo, hitimo z našim svetom nekam, kjer se zna prekucniti in vsi bomo šli nekam kjer ni ne muh, ne vrabečev.

"Pa kaj potem?" je vprašal Nick, "bomo pa kje drugje na drugih svetovih. Pri vsem tem bezljanju hitrosti na polju znanosti, znamo res lahko že jutri čuti, da je človek dospel na luno in se bo oglašil od tam."

"Prav lahko," mu pritrdim jaz. "Ampak kaj bo pa tam človek počel?" je nadaljeval Nick. "Po moji sodbi mu bo silno dolgčas in prvo kar bo zahteval, da mu pošljejo z zemlje tja gori bo: kako Evi! Saj veste, človeku samemu ni dobro biti na svetu, še manj mu bo na luni. Kdo mu bo kuhaj, pral in se z njim kregal in prepiral?"

Barba je bušnila v smeh in je dejala: "Salamenski Nick, ko bi imela pri rokah kake bunklje, bi te bome z njimi ohiadila, ko nam ženskam črtuješ same slabe lastnosti."

S smehom smo zaključili naš razgovor o vsem tem, kakor kakšni očanci pod vaškimi lipami.

* SLOVENSKA BOLNICA: KA Mrs. Berta Gerl, se je smrti (Dalje na 3. strani)

Obisk svetovnih potnikov pri piramidah in Sfinji

VERONA, It. — Ko tule v lepi Italiji počivamo pri sorodnikih, sem se spomnil, da še nisem opisal našega izleta v Kairo, k pi-

ramidam in Sfinji na robu Sahare.

Večkrat sem si želel, da bi se peljal skozi Sueški prekop. Sedaj, ko sem imel priložnost, sem se premislil in se z ostalimi tremi odpeljal proti Kairu, glavnemu mestu Egipta. Z ladje smo se prečkali na neko manjšo, ki nas je nato zapeljala kakih 10 milj daleč do brega. Tam nas je že čakal avto, ki smo ga najeli še na ladji, da se popeljemo skupaj proti Kairu. Drugi so se večinoma spravili v avtobuse, ki so čakali na obali na izletnike.

Ko smo se vozili skozi Nubijsko puščavo, sem to primerjal s puščavskim svetom v Mehiki. Zdelo sta se bi podobna. Nikjer nobenega drevesa, nikjer zelene trave. Tu in tam smo videli svojevrstne rastline, ki so doma v tej puščavi. Tudi živali nismo srečali nikjer.

Kairo je moderno mesto, hoteli so novi, ponekod celo novejši kot v našem Clevelandu. So moderno opremljeni in dobro urejeni. V restavraciji smo se pošteno podprli, nato pa smo se podali na pot proti piramidam in Sfinji. Vozili smo se z avtomobili vse dotlej, da smo piramide že prav dobro videli. Tam so nas čakale kamele. Čepele so na tleh in čakale na svoje jahalce. Le pomislite, kako naj bi z gledal jaz ali moja Ančka na kameli! Pa Minnie ali Alice! Kamele so že same dovolj nerodne, pa naj bi se na njo spravil še jaz neroden?

Nisem dolgo premišljal, ampak sem se skorajžil in se spravil v sedlo. Kamela se je spravila na noge in se začela počasi prestopati. Bil sem na ladji med viharjem, premetavalo nas je zdaj na eno zdaj na drugo stran. Nekako tako se mi je godilo na kameli in bal sem se, da bom skoro zopet na tleh. Gornjač me je učil, kako naj se držim, zdaj spredaj, zdaj zadaj. Ko se mu je zdelo, da sem se malo privadil, je kamelo pognal v hitrejši tek. Prematavala me je, da sem skoraj obupal. Klical sem, ga naj žival ustavi. Ta se je ustavila šele, ko smo prišli prav pod vznožje piramid.

Upehan in nekam preplašen sem pogledal Sfinji in obraz in zdelo se mi je, da se mi je nekam muzala. Mogočno stoji že tisoče let na robu puščave. Zopet časa je pustil na njej svoja znamenja, toda še vedno razodeva izredne sposobnosti svojih starih egiptjskih graditeljev.

Pravijo, da je stal nekaj med njenimi prednjimi šapami mal tempelj. Ogledali smo si piramide. Največja je Keopsova. Skupaj jih je sedem, zadnje so že močno razpadle in skoraj pokrite s peskom. Mogočni faraoni so si v njih postavili mogočne grobove.

Prav radi bi šli ogledat še Ramsesov tempelj v Luksor ob reki Nilu, žal nismo imeli časa. Ta tempelj bo zagnila voda, ki se bo zbrala za novim visokim jezom pri Assuamu, ki ga sedaj grade, če ga ne bodo prej rešili. Nekli Italijanski inženir je predložil, naj bi tempelj dvignili s temelji vred nad gladino bodočega jezera, da bi mogli njegovo krasoto občudovati še novi rodovi.

V muzeju v Kairu smo si ogledali Tutankamonovo mumijo z vsem drugim, kar so našli v njegovi skalni grobnici, ko so jo leta 1922 odkrili. Nekako tretjino dragocenosti so odnesli v London, dve tretjini sta ostali v Kairu in predstavljata pravo dragocenost.

Avto nas je odpeljal nazaj proti ladji. Ko smo privozili do prekopu, je bila že črna tema. Vozili smo se ob njem proti Port Saidu, kjer nas je čakala ladja, ne da bi mogli karkoli videti. V Port Saidu smo se vrnili na ladjo, ki je še tisti večer odplula z nami proti Neaplju v Italijo.

Nacrtu za nadaljnjo pot še nisem izdelali. Jutri gremo v Benetke, kasneje v Firence. Ogledali si bomo tudi Lombardijo, le nismo še gotovi ali sedaj ali po-

ČE VERJAMETE AL PA NE

Na željo večjega števila starejših čitateljev lista ponatiskujemo del sestavkov pok. urednika J. Debeveca.

Ker smo bili vsi štirje fantje od fare, to se pravi grčavi sinovi kmetjskih hiš, ni bilo nič čudnega, da je bilo prvo, ki je poglano v nas, ko smo stopili v žalostno ljubljansko noč, da bi vriskali. Mlada kmetjska duša si hoče razmaha, kadar je polna sreče z vsemi pritlikinami in čenima drugega pri rokah, se pa razkorači, odpre ista in zauka, da se pomaja častljiva mati zemlja v temeljih. In tega mestni škrici ne znajo. Razparali bi se, če bi poskusili. Kmetjskim fantom pa gre bolje kot križev pot. Že pastirčki smo zijali in se učili, čeprav je bilo tisto le nekašeno čivkanje. Ampak ko je bil pa fant enkrat priznan, da sme ob sobotah večer na vas, takrat je pa dal od sebe glas, da se ga je slišalo v deveto vas in da ga je njegova ljuba spoznala po glasu izmed vseh drugih. Njen je najboljši znal, kakopak.

Kakor se pa petelin najbolj postavlja na domačen gnojišču, bili so tudi fantje najbolj glasni v domači vasi. Če bi se po drugih vaseh, bi pele ročice in drikelci. Tako vem o Srpanovem Lojzetu, ki je danes spoštovan krojaški mojster v Clevelandu, da ga v vriskanju še danes noben ne prekosil. Z našim Francetom se sicer včasih skušata, toda France sam priznava, da ne more tako povleči kot Lojze. Ko je bil Lojze komaj 16 let star, je čutil v sebi neznanosno moč za ukanje. Ampak premlad je še bil, da bi odrihl po fantovsko. Ko je šel za tovariša in si ni prav upal zaukati, da ne bi skazil, je naprosil voznika, ki ga je vozil, da je vriskal zanj. Saj ljudje niso vedeli, če daje glasove od sebe tovariš ali voznik, mislili so pa vsi, da to ne more biti drugi kot svat.

Ko smo torej prišli na cesto takrat v Ljubljani, ni kazalo drugače, da smo vsaj s parkratem, ko se vrnemo iz Slovenije. Pozdrave vsem prijateljem in znancem

France Jakšič

Novi Grdinov pogrebni zavod

Cleveland, O. — Dela na gradnji novega Grdinovega pogrebnega zavoda, na oglu Lake Shore Blvd. in East 170. ceste, se bližajo h koncu.

Zavod smo začeli spomladi in še dober mesec, pa bo zavod toliko urejen, da ga bomo lahko predali njegovemu namenu.

Zavod je zidan v modernem ameriškem kolonialnem slogu in postaja z vsakim dnevom lepši. Znotraj bo zavod imel velike moderne prostore za vse potrebe in namene: predsoho, 3 kapele, sobo za kadilce (smoking room and lounge) in sobo za ženski svet (ladies lounge). Predsoha bo dolga 62 čevljev in 12 čevljev široka. Kapele bodo vse iste velikosti, 31x31 čevljev. Soba za kadilce bo imela 19x21 čevljev. Vsi prostori bodo opremljeni z vsemi modernimi udobnostmi.

Veliko ljudi je že telefonično povpraševalo, kdaj in kako bo zavod urejen, pa zaradi tega dajemo te glavne podatke o njem. Če bi si kdo hotel osebno ogledati prostore in zavod, bo vedno dobrodošel.

Ko bo zavod urejen, bomo njegovo otvoritev objavili v časopisih.

Toni Grdina, direktor Grdinovega pogreb. zavoda.

nim ukanjem povedali beli Ljubljani, da se tisto noč godi nekaj zelo pomenljivega. Na Mestnem trgu smo stali in polno praznega je bilo okrog nas. Pogledali smo tje proti magistratu, pogledali tje za semenišče, premotrili teren doli do Mestarskega mostu in doli po Poljanski cesti ter ugotovili, da ni nikogar, ne tukaj ne tam, ki bi nam bil v škodo, če se enkrat oglasimo po naše. Ivan Matičič in Zalokarjev Srečko, ta dva ne. Nista imela tistega božjega daru, brez katerega ni pravdanskega ukanja. Ampak Matičičev Tone in jaz, o, ja, midva pa že. Pa sva vsak parkrat rekla, kolikor sva mogla spraviti skupaj. Najprej je Tone, prav po ivanje-selsko, da smo se celo mi sami nekoliko prestrašili.

"Preveč si," ga je posvaril brat Ivan, "vso ljubljansko policijo bomo dobili na vrat. Saj ni, kot bi šel z Unca domov. Doli po Poljanski cesti stopimo in če nas bo kdo ustavil zaradi kalenja svetega nočnega miru, bomo rekli, da so bili to drugi, ki so jo ubrali gori za Mestnim domom."

"Ivan, daj, da bom še jaz nekoliko zategnil," sem vložil prošnjo pri našem poveljniku. Samo malo naj dahnem, ki vendar ne gre drugače, če pa odhajam v Ameriko in ki imam vse pravice pri sebi. Če jih ravno ne pride pol Ljubljane, ne bodo opravili nič z nami, kakor se počutimo zdajle."

"No, pa daj, ampak nakratko odpravi," mi dovoli prijatelj Ivan. "Se bomo nekoliko pomaknili iz središča mesta in bomo raje eno zapeli. Če bomo bolj nalahko in se znajde kak stražar v našem okolišču, nas bo samo po očetovsko posvaril: "Le bolj potohi, gospodje, le bolj potohi." Saj so nam že dostikrat spregledali, ako smo kateri rekli bolj nalahko. Seveda, mestna straža nikakor ne sme dovoliti, da bi se drli in tulili po Ljubljani, kakor bi imeli kakšne popadke. No, da ti ne bo obležalo v želodcu, pa spravi tisti glas iz sebe Japec, ki ga že komaj zdržuješ. Saj morda ga v Ameriki ne boš. Tam najbrže ne dajo dosti na tako našo ustno izročilo."

In sem se nagnil nazaj, da sem moral prijeti za kloboček, da mi ni padel z glave, zamižal sem, kakor je to potrebno pri takem opraviču in zaukal. Meni se je zdelo, da sem strašansko lepo, posebno še, ker se mi je posrečilo, da sem koncu kar trkrat zategnil. To je zelo težko, ker rado že prej zmanjka sape.

"Bo že za silo," me je pohvalil Ivan. "Zdaj pa le stopimo, ker prav zdi se mi, da se nam bliža sem od Šentkluže neka senca, ki se lahko spremeni v kakšno sitno stvar. Doli po Poljanski cesti stopimo, od tam čez šenpetrski most in mimo vojašnice na kolodvor. Po tej poti bomo katero lahko rekli, ker je bolj od rok in redkokdaj tje zaide kakšno oko postave."

Po dva in dva smo jo ubrali po Poljanah in zabrundali lepo koračnico: Regiment po cesti gre.

Prav to smo nekoč peli pri vojnih, ko smo marširali na Koroškem proti železni Kaplji. Vroč dan je bil in že od ranega jutra smo bili na cesti. Mnogo fantov pri drugih stotnjah je cepnilo kraj ceste od vročine in napora. Pri naši 11. stotnji smo bili pa kakor gadje. Gutnikov France je imel vedno pripravljeno katero, ali za smeh, ali koračnico. Našemu stotniku, ki je bil rodom Čeh, se je kar samo smejalo, ki ima take fante za seboj. In ko smo urezali to: Regiment po cesti gre... smo jo morali naprej in naprej. Niti eden ni cmagal tisti dan od naše stotnije in zvečer, ko smo pri marširali na cilj za tisti dan, nas je poročnik Koračin zdrazil v vrsto in stotnik nas je še enkrat lepo pohvalil in rekel, da je naša naša stotinja prišla cela do prenočišča.

SEDEM PRELEPIH DNI V JUGOSLAVIJO . . .

s Cunard veleladjami do Cherbourga

Za udobno 5-dnevno potovanje v Jugoslavijo to zimo—mogoče da preživite Božič z vašimi dragimi—potujete s stabilizirano opremljeno Queen Elizabeth ali Queen Mary! Vaše ladijske počitnice se zaključijo s pristanom nekaj ur od Jugoslavije . . . in priliko, da spotoma obiščete Pariz. Vaša karta vključuje Cunardovo izvrstno postrežbo in hrano (glejte za Vaša priljubljena jugoslovanska jedila!) in zabavo na ladji, kakor tudi 275 funtov proste prtljage.

Prihranite na znižanih sezonskih cenah in 10% popustu vožnje tja in nazaj. Prihranite še več . . . preživite 21 polnih dni v Evropi . . . s Cunardovim novim Izletniškim planom za potovanje tja in nazaj, ki velja za vsa potovanja v Evropo med 1. novembrom in 28. februarjem. Izletniške cene v 1961, do Cherbourga in nazaj: Turistični razred od \$301; Kabinski razred od \$396; Prvi razred od \$617 (cene malo višje v 1962; vse cene z dodatno francosko pristaniščno takso.)

ZELEZNISKA VOZNA IZ PARIZA

	čas	I. Razred	II. Razred
Beograd	31 ur	\$36.70	\$23.85
Zagreb	24 ur	\$33.50	\$21.70
Ljubljana	21 ur	\$32.10	\$20.65

DOBITE VAŠE DRAGE V AMERIKO!
Cunardova predplačana služba je priročna, zanesljiva. Pomaga vam z ureditvijo vseh podrobnosti odhoda, prihoda, potnega lističa — tudi osebno pomoč emigrantom. Znižane cene za bona fide emigrante na vseh potovanjih na zapad, razen od 1. julija do 14. oktobra.

CUNARD

Obiščite vašega lokalnega potniškega agenta, da vam posreduje potovanje prav do vašega cilja!

France Bevki

Smrt pred hišo

DVOBOJ S SMRTJO

1.

Pol življenja se je Brdarju podrl in se s krohoto kotatilo v prepad. Vendar vse ni bilo še končano. Leto so dolga, rane se prebilo. Janez pride iz ječe, Tone se naveliča sveta in potrka na vrata . . . Dva sta doma.

Kakor da jih vidi med štirimi stenami, ki sedijo za mizo vsak s svojo nevesto, se mu je zdelo. Nova vera v duši, novo upanje v srcu, nova moč v udih.

Ni si dal miru ne podnevu ne ponoči.

Posvesto se mora pomnožiti, da bo tisto, kar je bilo, ko ga je prevzel njegov oče. Še en gozd . . .

France je delal kot črna živina, ni se oddahnil z očetom; jedla sta stoje, o polnoči sta klepala kose.

Zaplotnikov bodo izginili in kdo bo sedel na njih zemljo? Brdar je že računal, kje bo postavil hlev in kje hišo . . .

Ob tej misli je zbudil Jožeta, ki je bil najmlajši in materin ljubljenelec in ni rad vstajal na delo. Ko se je nakremžil, ga je udaril, da je še mati zjavkala.

Tudi Košanovi bodo izginili in ker meje na Zaplotnikovo hišo bodo njim najbližji. Od Zaplotnikove zemlje bi odstopil malo zemlje, travnika in njive . . .

Na gmajni so očistili temelj in zgnosili kamenje skupaj, da zgradi hišo. Posekan les se je sušil že pol leta.

“Čigavo bo to?” je vprašal Jože.

“Čigavo?” je dejal Brdar, čigar rane zadnjih dni, so se s čudovito naglico celile. “Tista tega bo, ki prej pride”.

2.

Bilo je ob košnji, ko so kresnice letale in odmevale noči polne fantovskih pesmi.

Brdarjevi so kosili visoko v hribu. Ko klin se je njih senožet zarila med gozdove in je segala do vrha Osojnika. Dva dni je padal na pokoseno travo, tretji dan se je nebo zjasnilo, četrti dan je pripekalo sonce.

“Pojdi”, je dejal Brdar Francetu, “obrne seno in pravi: jutri gremo grabiti”.

France je šel. Od prvega solca je hitel in do poznega popoldneva; jedva je utegnil pojesti kos kruha in popiti malo vode. Oziral se je na nebo. Nad vrhom Osojnika se je nabral oblak, ki se je gostil in množil; solca ni dosegel, to pa je gredo še topleje in sililo kri v obraz.

Naenkrat je zatemnelo solnce, ki ga je dosegel oblak. Zagrmelo je s strašnim gromom, ki je pretresel pobočje. France se je ozrl. Le še par minut dela je imel. Čemu, če bo vse zmogel dež?

Debele kaplje so padle na roke in na obraz in se razlile v velike tolarje. Nov oblak je obsenčil pobočje hriba, v gromu se je preklalo nebo. France je spoznal, da je nevihta neizogibna in da njenemu biču ne ubeži. Ogledal se je, kje bi našel zatíšje.

Tristo korakov proč, tik pod vrhom hriba je bila mala rupa, v nji je rastle skupina bukev s širokimi, gostimi vejami in nudila streho.

Ko se je France stisnil v zatíšje debel, se je oddahnil. Debele kaplje so se zgostile, štopotanje je bilo slišati na veje, ni ena kaplja ni prišla do tal. Grom je odmeval, od bližnjega hriba se je bližala motna slika dežja in zavzemala vedno večji prostor.

France si je obrisal pot s čela, njegova srajca je bila premočena do zadnje niti. Hlad, ki je zavel s prihajajočim dežjem, mu je del dobro.

Ko se je ozrl na drugo stran, kamor so segale senožeti fare, je zagledal skupino ljudi, ki so bežali pred nevihto. Biči dežja so jih zjeli. Vsi so ostali pod drevesi, le dve ženski sta bežali dalje. France je videl, da ju vabi gosta skupina dreves, pod katero je vedril on. Ena se je na pol poti obrnila in se pridružila ostalim, druga je tekla dalje . . .

Upehana je pribežala pod debela, znojne kapljice so ji stale na čelu, njeni lasje so bili mokri od dežja.

Ko je deklica zagledala Franceta, je ostrmela; tudi Francetov obraz je bil strmeč. Par minut nista spregovorila, kakor da jima je žal, da sta se našla. Nekaj davnega se je prebudilo v njunih prsih.

“Minka!” je dejal France in se odmaknil ter ji dal boljši prostor.

“France!” je končno zaječljala ona, polna rdečice v sicer blede obraz. “Kako, da si ti tu?”

Ne bi bilo treba vprašati. Čudno je bilo, da se večkrat nista srečala. Pa je France ni videl od tedaj, ko mu je razdrla ženitev in ni bil nič hud nanjo. Tiho čuvstvo hvaležnosti je bilo v njegovem srcu.

Pomislil je na očeta. Ali sme govoriti z njo? Strašno je razločevati med razumom in srcem. Pri njem je zmagovalo srce. Pogledal je Minko, ki je spasila obraz v bolestno potezo, kakor da je v spominu vse še enkrat pretpela. Ali se ji sme približati? Toda — kaj ji je storil on?

Težka je bila prva beseda. In zato, ker je bila težka, je bila vsakdanja.

“Kakšna nevihta!” je dejal. Kakor da je misel na nevihto in na nič drugega v srcih obeh. Blisk je zatemnel oči . . . “Da ne bi tresčilo”, je dejala Minka, in se stisnila vase.

“Kaj se bojiš umreti?”

Minka je gledala Franceta z velikim in dolгим pogledom, kakor da meri njegovo vprašanje in razmišlja odgovor.

Za Franceta se je dekle spreminilo. Lica so ji upadla; pod očmi so bile pege. Zdelo se mu je ljubkejša; poleg prikljivosti se je primešalo njegovemu srcu čuvstvo usmiljenosti. Njene oči niso bile hude; zdelo se mu je, kot da mu nekaj pripovedujejo.

EDINA SAMO MOŠKA DRUŽABNA ORGANIZACIJA

Slovenska moška zveza v Ameriki

Ustanovljena 3. junija 1938 v Barberton, Ohio
Inkorporirana 13. marca 1939 v državi Ohio

Glavni sedež: CLEVELAND, OHIO

NOVA MODERNA ORGANIZACIJA NA DRUŽABNEM, SPORTNEM IN KULTURNEM POLJU

Ne potrebujete nobene zdravniške preiskave.
Pristop od 16. do 55. leta.

Vsak Slovenec bi moral biti član te organizacije.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: GEORGE P. HERRICK, 860 E. 256 St., Euclid 32, O.
I. podpredsednik: IVAN GERMAN, 7502 Donald Ave., Cleveland 3, O.
II. podpredsednik: JOHN LESKOVEC, 1111 No. Ward Ave., Girard, O.
Gl. tajnik: JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O.
Gl. zapisnikar: DAMJAN TOMAZIN, 18900 Kildeer Ave., Cleveland 19, O.
Gl. blagajnik: FRANK M. PERKO, 1092 E. 174 St., Cleveland 19, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik in prvi nadzornik: JOHN DOGANIERO, 34212 Lake Shore Blvd., Willoughby, O.
Drugi nadzornik: JOSEPH GRDINA, 6205 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.
Tretji nadzornik: JOHN SEVER, 18023 Hillgrove Rd., Cleveland 19, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PONIKVAR, 27601 Fullerwood Ave., Euclid 32, O.
LOUIS ERSTE, 3815 Schiller Ave., Cleveland 9, O.
ANDY KOCJAN, 211 Gardenland Ave., Niles, O.

CLANSKI ODBOR:

MARTIN VALETICH, 15331 Glencoe Rd., Cleveland 10, O.
JOHN JUVANCIC, Jr., 214 Gardenland Ave., Niles, O.
FRANK DREMEL, 646 E. 162 St., Cleveland 10, O.

DIREKTOR ATLETIKE:

LOUIS SAMS, 21701 Fuller Ave., Euclid 23, O.

Uradno glasilo: “AMERISKA DOMOVINA,” 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

Za pojasnila se obrnite na glavnega tajnika Slovenske moške zveze, JOHN F. JADRIČ, 17815 Neff Rd., Cleveland 19, O. — IV 1-3345

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

Zopet se je pojavil neljub slučaj, ko je umrl član (ali bivši član) v inozemstvu (v starem kraju).

Pravila jasno govore, da je poslovanje Slovenske moške zveze omejeno na Združene države.

Ker to ni zavarovalna družba (Insurance Co.) temveč samo družabna organizacija, ni obvezana, da plača pogrebne stroške za člana, ki se je preselil za stalno iz ZDA.

Ker, ko se seli član iz Zedinjenih držav Amerike, avtomatično preneha biti član. Izjema je, če gre na obisk v tuje kraje; to velja samo za čas kakor mu je izdana viza iz Zedinjenih držav. (Slehermi mora imeti plačan assement naprej za dobo odsotnosti.) Ko se vrne, mora to takoj javiti tajniku podružnice in on potem na glavni urad.

Člani, ki se nastanijo za stalno v inozemstvu, avtomatično preneha biti člani Zveze. Vlada Zedinjenih držav (Social Security) plačuje pokojnino zavarovancem Social Security kjerkoli na svetu.

So ljudje, ki se poslužujejo tega in odidejo iz Zedinjenih držav. Prejemajo pokojnino v starem kraju in živijo kot grofi.

Ako se posluži te prilike kak član Slov. moške zveze, AVTOMATICNO PRENEHA biti član zveze. Tudi ne more plačati assementa za njega kaka druga oseba v Zedinjenih državah Amerike. Zapomnite si dobro: “Da je to družabna organizacija, ne pa zavarovalna organizacija za posmrtnino.”

Ako član potuje na obisk v tuje kraje in ne plača “vnaprejšnjega assementa” pri Zvezi in umrje za časa, ko je na obisku kot sponzor pri Zvezi, nima njegova dedič pravice do pogrebniških stroškov. To so važne točke, katere si naj vsak član zapomni.

Kegljanje

Tajnik podružnic, katere imajo kegljaške teame, naj pošljejo imena kegljačev, ki kegljajo pri teamu podružnice. Tako, da glavni tajnik uvede, ako je team upravičen do nagrade, proti vs-

topu v sleherni Ligo, kjer kegljajo. Nagrada za pet mož je \$25 za sezono.

Z bratskim pozdravom
John F. Jadrič, gl. tajnik.

Podružnica št. 4 v Girardu

Podružnica št. 4 SMZ priredi s sodelovanjem podružnice Slovenske ženske zveze veliko jesensko prireditev Vinsko trgatve v soboto dne 7. oktobra v tamkajšnjem Slovenskem narodnem domu.

Na to prireditev vabi glavne odbornike, vse člane Zveze ter splošno občinstvo. Kakor običajno bo v obilni meri preskrbljeno za izvrsten prigrizek ter dobro pijačo. Za ples bo igral izvrsten orkester.

Za obilen poset se priporoča Odbor.

TONE S HRIBA

(Nadaljevanje z 2. strani)

no ponesrečila v nedeljo 7. avgusta, kakih 12 milj zapadno od Joliet, na cesti števil. 52. Avto, v katerem se je vozila je šofirala Mrs. Doroteja Savich. V avto se je zaletel voznik Rihard Brodarek iz Morrisa. Bolničarka Mrs. Gerl je dobila take poškodbe, da ko so jo pripeljali v bolnišnico sv. Jožefa, je bila že mrtva in niso mogli drugega, kakor proglasiti jo za mrtvo. Na obeh straneh je bilo poškodovanih sedem oseb.

Pokojna Mrs. Berta Gerl, je bila hčerka znane družine Mr. in Mrs. Jožef in Mary Peruš. Oče ji je preminul, njena mati pa še živi. Rodila se je v Jolietu leta 1913, posečela farno šolo sv. Jožefa in pozneje je graduirala kot bolničarka (nurse) v bolnici sv. Jožefa. Med zadnjo vojno je službovala kot bolničarka na mornariški bolnišniški ladji v Atlantiku in Pacifiku. Njen soprog John J. Gerl je solastnik znane gostilne na Ingalls and Hickory cesti, ki posluje pod imenom “Perush and Gerl Tavern.”

Bila je faranka cerkve sv. Jožefa in odtam tudi pokopana pod vodstvom Težakovega pogrebnege zavoda, na farno pokopališče sv. Jožefa.

Njenim sorodnikom, posebno žalujočemu soprogu in njeni hčerki iskreno sožalje. Pokojnica pa naj počiva v miru!

Tako je, nezgod in nesreč ni nikoli konca.

Vsem čitateljem A. D. pozdrav od

Toneta s hriba.

Madžarski diktator Kadar preosnoval vlado in partijsko vodstvo

DUNAJ, Avst. — Madžarski rdeči diktator Kadar je preosnoval vlado in partijsko vodstvo. Obenem je postal tudi ministrski predsednik. Imata torej v Budapešti iste pristojnosti kot Hruščev v Moskvi.

Kaj je dalo povod za tako temeljite spremembe? Uradno trdijo madžarski komunisti, da je mednarodni političen položaj postal tako napet, da je treba strniti vse madžarske narodne sile, da bo Madžarska kos danim nalogam. To najbrže ne bo vsa resnica. Med madžarskimi tovariši, ki sedijo na vrhovih, je bilo zmeraj dosti osebnih prepričanj in trenj, režim sam pa je doživel par velikih političnih porazov v boju s kmeti in katoliško cerkvijo.

K tem razlogom je treba dodati še željo tovariša Kadarja, da bi sam vodil madžarske delegacije po svetu, na primer v Združene narode v septembru, na moskovski komunistični kongres pa v oktobru. Ker je bil do sedaj samo generalni tajnik komunistične partije, ni takih poslov mogel vršiti s tisto avtoriteto, ki jo ima sedaj kot ministrski predsednik.

Anglija soglašala s ponovnim ameriškim preskušanjem atomske sile

WASHINGTON, D. C. — Angleška vlada je vkljub nasprotovanju močnega dela angleške javnosti odobrila ameriško stališče o obnovitvi preskušanja atomske sile, kar so seveda v naši prestolici toplo pozdravili. Angleška vlada ne misli sama obnoviti preskušanja, čeprav je del konservativne stranke za tak korak.

Londonska vlada je obenem obžalovala, da so v Moskvi zaveli s preskušanjem kar na svojo roko in prelomili tako dano besedo. Se bolj obžaluje, da je Moskva odbila ameriško-angleški predlog, naj bo preskušanje omejeno samo na podzemne in laboratorijske eksplozije atomskega streliva.

V. O. Z.

Ni prav točno dognano, kdaj je človek začel uporabljati voz kot sredstvo za prevažanje tovorov. Drži pa, da je poleg cignja izum kolesa ena temeljnih iznajdb v človeškem razvoju. Uporaba kolesa sega vsaj v leto 3000 preko Kr.

Že pri zidanju piramid so prevažali velikanske kamnite kladetako, da so postavljali debele hlede in na njih valili kamen kstavbišču. Premikanje lesenih valjev je dalo človeku misel o kolesju. Odrezal je od debela ožji kos in to je bilo prvo kolo, ki se je vrtelo z osjo vred. Pritrili so ga pod samokolnico, ki je že pri najstarejših narodih bila prva oblika voza.

Tretji korak od valja — debela preko enokolesnika je bila dvokolnica s polnimi kolesi. Ta so bila tesno pritrjena na os in so se z njo vrtela. Take vozove na dve kolesi so uporabljali že Egipčani.

Stari Grki so iz te oblike naredili bojne vozove s konjsko vprego. Uporabljali so jih že v trojanski vojni. Težki leseni dvokolesni vozovi s polnimi kolesi so še danes v rabi na Kavkazu, v Turčiji, na Filipinih in tudi v južni Evropi.

Toda že Rimljani so izdelovali za tekme v cirkusih prav lahke vozove na kolesih, ki so imela žarke. Vanje so vpregli tudi po štiri konje. Vendar so še v srednjem veku po vsej južni in srednji Evropi škripali le težki leseni dvokolniki. Tedaj je vozna tehnika že toliko napredovala, da se je kolo vrtelo okoli osi. V severnih krajih se je do sredine srednjega veka dalje uveljavljal voz na štiri kolesa in z dvovprego.

Od sredine 19. stoletja dalje pa izginjajo voz in konj vedno bolj z naših cest. Železnice, avtomobili in traktorji so ju postopno izpodrinili.

Vera v čarovnije je v Afriki še močno uko-

reninjena

WASHINGTON, D. C. — Da je v Afriki še mnogo babjeverja in da tam čarovniki dobro uspevajo, to potrjujejo vsi potniki, ki pridejo od tam. Ni pa omejena samo na navadne ljudi, sega visoko v izobražene kroge, celo med vodilne politike.

Tako je na primer nek črni državnik dal zakleti v čast bogovom kar mladega junca, da bi ga taka žrtev obvarovala nesreče pri letalskih vožnjah.

Moški dobijo delo

Delo za moške

En mizar in dva zidarja pomončnika, ki imata svoj avto, ali ki stanujeta v Collinwoodu ali Euclidu, dobita začasno delo. Kličite 943-3670 ali pa zvečer KE 1-3845. (181)

MALI OGLASI

Naprodaj

Zofa in stol za sprejemno sobo \$70. Miza in 4 stoli za kuhinjo \$45; povečevalni aparat za slike \$45. Maytag pralni stroj, kot nov \$75. Vprašajte na 6372 Highland Rd. blizu Richmond Rd. (180)

Odda se

4 velike, čiste sobe s kopalnico, majhen porč in podstrešje na E. 68 St. Kličite EN 1-0426 po 6. uri zv. (183)

Stanovanje oddajo

Oddajo petsočno stanovanje na E. 74. St. in Lockyear Ave. Vprašajte pri “Erstetu” ali kličite HE 1-3344. —(180)

Stanovanje

Prosto stanovanje se dobi v zameno čuvanja prazne farne blizu Geneva, Ohio, na County Line Rd., blizu jezera. IV 1-6662. (180)

Sobe se odda

E. 55 St. in St. Clair Ave. — 4 neopremljene sobe, kopalnica, gorkota, vroča voda. \$45 mesečno. Vprašajte na 1334 E. 55 St. (X)

Sobe se odda

4 sobe se odda družini z dvema otrokoma, spodaj na 668 E. 160 St. GL 1-2096. (12, 13, 19, 20 sept.)

Da se uredi zapuščina

Naprodaj dvodružinska hiša, 5 in 5, na 6800 Edna Ave., klet, plinski furnez, cena samo \$14.000. Kličite YE 2-5044. (182)

Da se uredi zapuščina

Naprodaj enodružinska hiša, osem sob, 4 garaže, klet in lepo podstrešje, na 1265 Norwood Rd. Cena samo \$9.000. Kličite YE 2-5044. (182)

Išče sobo in hrano

Moški, ki je v poklju, išče sobo in hrano. Bi plačal \$75 mesečno. Kličite IV 1-3698. —(184)

Kupim

rabljeno prešo na rjuhe za pranje grozdja. Kličite IV 6-4265 po 5. uri pop. —(20, 22 sept)

Sobe se odda

3 sobe se odda eni ali dvema mirnim osebam za \$36.00 mesečno. Vprašajte spodaj, sprejaj, na 1176 E. 61 St. (MWFX)

NOVE VRSTE COLN — Kovinska postelja pritrjena na dveh praznih letalskih tankih za gorivo je nove vrste vodno vozilo, s katerim hoče fant na sliki prepluti Angleški kanal. Vozilo je opremljeno s prenosnim motorjem.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

— Dobro, da smo politične — je reklo dekle, ki je ležalo v kotu. — Političnega jetnika imajo za slabšega kakor vlačugo. —

Pripomba o bunkerju je Silvo spomnila na Tino in njeno pripovedovanje. Vendar je bil bunker tu v taborišču drugačen kakor na sodnji. Bil je to prostor na pol v zemlji, zgrajen iz debelih brun in obsut s prstjo. Brez okenca, brez vsake odprtine je stal nekaj metrov oddaljen od barake, v kateri so spali stražarji. Silva ga je vselej pogledala z grozo. Vzbuja je spomin na mesece ječe, na Tino v karirasti bluzi, na surovega ječarja in na megljeno jutro, v katerem je mrtva Tina z nagnjenim, pretegnjenim vratom boščala v svoje sovražnike.

Z mladim stražarjem sta se zdaj nekajkrat srečala in vselej, kadar so jih gnali na delo, je gledal, da je šel ob njej. Silva se ga je bila privadila in kadar je imel prost dan, ga je pogrešila. Čakala je ugodne prilike, da bi mu mogla namigniti zavoljo pošte. Ker je bila pisanje pisem dovoljeno, so tiste, ki so imele še nekaj denarja, mogle kupiti papir in svinčnik. Toda vsa pošta je šla skozi natančen pregled in zato so bila vsa pisma enaka. Kratke besede o zdravju in vprašanja, kaj je novega doma. Silva pa si je želela, da bi mogla napisati odkrito pismo, ki bi ga bral samo Viktor. Toliko mu je imela povedati. Večeri po delu, ko so v baraki odnehala vezi, ki so jo vezale na vsakdanjost, so ji odpirali nove poglede na življenje. Znova in znova se je vračala v mrtvo tišino Razpetove pisarne, na razgovore z njim, vračala se je k tihemu grobu Franceta Rekarja in znova primerjala poglede, ki sta jih imela ta dva nasprotnika. In ko so ženske okolj nje že vse spale, je še z

rokami lovila mesečino, ki je prihajala skozi okna in zlatila slamo in gole deske. Vse je bilo nenadoma zakleto v čarobno pravljico prvih poletnih noči, v katerih so zorele trave. Vsakdanje življenje je zgubljalo svojo težo, pomakala ga je v zlato peno mesečine in ga jemala nazaj v naročje kot čudovit dar. Kakor da pestuje Viktorjevo glavo. Trudno zlek-njena telesa so se obračala na slami, moreče misli, ki jih je dnevno delo zagrebalo globoko v podzavest, so v spanju dobile izraz v ječanju, v trepetem izrazu ust, v tihem govorjenju brez zveze. Silva je prisluškovala šepetanju utrujenih teles, čutila brezvezno vračanje vseh v preteklost, k razbitim sanjam, k drobem resničnega življenja, ki so še plavali na monotonni površini surovega pehanja v prisilnem taborišču.

Silva se je spomnila na svoj rojstni dan šele nekaj dni po njem. Ko je pomislila, da gre že v dvaintrideseto leto, se je nenadoma počutila staro. V teh junjah, ki so visele na košteh, bi mogla vsakemu reči, da jih je štirideset. Prepoteni lasje, ki si jih zavezuje z navadno vrstico so kakor štrene grobe volne, brez bleska, brez dekliske privlačnosti. Noge v prevelikih vojaških čevljih postajajo stope, ki vsak dan meljejo prst na njivi, oguljeno telo je le še malovreden sadež. Te grde kite na vratu izstopajo vsak dan bolj, nobene gladkosti več, iz dneva v dan je bolj podobna grobo obtesanemu debelu grčavega drevesa. Kaj bo še mogla dati Viktorju, ko se vrne k njemu? Samo še dušo mu bo mogla prinesiti, trepetajočo gladnost po dobri besedi. To bo vse. Vso njeno zrelo mladost bodo uničili tu in mu je ne bo mogla dati. Ostala bodo samo drobna vlakna.

CHICAGO, ILL.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

STOP AND CONSIDER — This owner needs buyer. If you're shopping for a lovely well kept home — big, cor. lot. Make offer on 4 yr. old bi-level. Crptg., drapes, 2 full baths. Pan. guest-rec. rm. Lge. kit. Att. gar. Big fenced Indscpd. yd. ½ mi. Congress St. & Toll Rds. 2 blks. schl. Lge 4 ½ mtge. Red. to \$29,900. TE. 8-8511. (180)

3 LARGE BEDROOMS, 1 EXTRA — BY OWNER

Modern kitchen. Breakfast area. Full tile bath on 2nd flr. ½ on 1st. Finished basement. W/W crptg. Also many extras. MA. 6-9038. (180)

INVESTOR

By Owner. 10 apartments. 3 stores. Gas space heated. Northwest side. ES. 8-5409. (180)

EDGE BROOK — COLONIAL LANNON STONE BEAUTY 5 very large rooms, rec. rm., two fireplaces, full dining rm., 2 huge bedrms., 2 car brk. heated garage. Extras. 1 block to St. Mary's. Owner is retiring. Immediate possession. NE 1-0511. (180)

LITTLE FLOWER PARISH

6 Room Georgian. Tile kitchen and bath. New W/W carpeting. New gas forced air heating unit. 2 car side dr. gar. Excellent condition. By owner. TRiangle 4-6979. (181)

GLENVIEW — FOR RENT OR SALE

St. Isaac Jogue Parish. 7 ½ rms. Attached garage. Fenced back yard. Built-ins. Intercom. Walking distance to school. PA. 4-4796. (180)

HOUSEHOLD HELP

CHILD Care—2 children. Lite hse., kpg. Pvt. rm.-TV. Must stay. Child welc. He 6-4847, aft. 6. (180)

CHILD Care—Gen. Hswk. \$35-\$40 start. No cooking, must live in. Own rm., bath, TV. Sub. Glencoe home. References req. No exp. nec. this particular work. Call Collect. VE 5-1939. (180)

CHAMBERMAID — Exp. Able to serve. 1 full day off. Summer in Barrington Hills; Winter in Miami Beach. Adult family. Call after Sept. 18, 9 to 5. LA. 5-0065. (182)

APT.-BLDG. FOR RENT

BY OWNER

7 apartments. Gas heated. Reasonable. ES. 8-5409. (180)

BUSINESS OPPORTUNITY

LAUNDROMAT — BY OWNER

In East Chicago, Indiana. 24 washers. 7 dryers. Good business. Good neighborhood. Reasonable. BO. 8-1787 or VI. 2-3519. (183)

LAUNDROMAT — Bright airy store. Exc. clientele. 24 Westinghouse washers. 9-50 lb. dryers, 1-25 lb. washer, 1-50 lb. extractor. Parking in rear. Rogers Park area. \$11,500 will handle. AV. 3-8719 or TA. 3-0897. (182)

Pismo za Viktorja je bila napisala in ga neprestano nosila s seboj. Nj ga upala pustiti v baraki, ker je bila zapazila, da so delali preiskave med tem, ko so bile na delu. Čeprav je bil mladi stražar nekajkrat z njimi, se mu nikoli ni mogla toliko približati, da bi ga lahko vprašala. Prvo Viktorjevo pismo je že dobila. Navadno pismo z novicami iz Podbrezij in kar je napisal o sebi, je bilo napisano tako zastrto, da je komaj sama mogla uganiti, kaj je želel povedati. Bilo ji je všeč, zakaj nič se ji ni bolj upiralo kakor misel na to, da bi tisti, ki bi pismo pregledal, skremžen ponavljal in zlorabljal besede, ki bi jih Viktor odkrito napisal.

Šele na začetku košnje sta si z mladim stražarjem prišla toliko blizu, da mu je lahko namignila. Jetniki so kosili velik travnik, ki so ga na levi strani mejili veliki grmi leščevja. Ko so jetnice pozno popoldne grabile na pol suho travo v ograbke, se je Silva zrinila čisto na kraj, kjer je pri grmeh stal stražar iz Naklega. Srce ji je pričelo v strahu biti, čutila je pismo, ki bi ga rada odposlala in vendar ni upala odpreti ust. Čeprav je bil drugi stražnik precej daleč, je venomer gledala proti njemu, pazila na vsak njegov premik in čeprav je gledal v drugo stran, se ji je zdelo, da se bo obrnil takoj, ko bo izrekla prvo besedo. In vendar je vedela, da boljše prilike morda nikoli več ne bo dobila.

Bila je že skoraj čisto poleg njega in grablje v rokah so ji trepetale.

— Strašno pripeka — je rekel mirno.

— Da — je jecnila. — Zelo je vroče. —

Na obrveh se ji je nabiral znoj in jo pekel v oči. Ko je bila vstric njega, ga je proseče pogledala.

— Pismo imam — je šepnila. — Rada bi ga oddala, da bi ga bral samo moj fant. —

Plašno jo je pogledal in počasi obrnil glavo proti sosedu, ki je bil dobrih petdeset korakov od njega.

— Spusti ga v seno, da te nihče ne vidi — je rekel in se ni obrnil. Spustila ga je čisto ob telesu in ko je z velikimi zamahi grabelj vlekla seno k sebi, je malomarno zakoračil od grma in pričel nažigati cigareto. Nato se je sklonil, videla je, da je spustil pismo za škorenj in da je v roki držal šop sena, ga mečkal in vonjal, kakor da poskuša letošnjo košnjo. Nato je seno spustil nazaj in si z robcem brisal obraz. Ko se je mimo nje vračal nazaj k

grmu je rekel:

— Oddal ga bom v nedeljo, ko bom prost. Prej ne morem. Drugič bi ga lažje vzel ponoči. Večkrat imam stražo na drugi strani pri latrinah. Nikomur ne povej. —

Govoril je tako, da je gledal proč od nje, obrnjen proti grmovju. Tudi sama se je delala kakor da ga niti ne vidi.

— Ne bom in hvala vam. — Nenadoma se je počutila srečno. Še je trepetala od prestanega strahu, od bojazni, da se je takrat ko je prišel Viktor na obisk, samo delal dobrega in da bi jo zdaj znal izdati, da bi z zaničljivim smehom vrtil pismo v rokah in ga nato oddal pri taboriščni komandi. Vedela je, da bi jo zvekli za en teden v bunker in ji za dolge mesece prepovedali vsako pisanje.

Slast, da bo Viktor dobil njeno pismo z vsem koprne-

ČEVLJI — Letalska streljavnica Alicia Pessini je nove čevlje raje sezula in teče bosa od letala v hangar na letališču v New Yorku.

MAPLE HEIGHTS POULTRY & CATERING

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obitnice in druge družabne prireditve. Za prvovrstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razplago vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOGEVAR in SINOV

Tel.: v trgovini MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

VELIK GOBEC! — Povodnji konj v živalskem vrtu v Philadelphiji je pogledal iz vode s široko odprtim goltancem.

njem, ki so ga nadihale vanjo te samotne mesečne noči v katerih ni mogla zaspiti, jo je polnila z globokim mirom. Z enakomernimi zamahi je vlekla k sebi suho, dišečo travo polno glavice ovelega cvetja in z veselimi pogledi spremljala murne, ki so se mučili skozi obilje bilk, ki so jim zastavljale skok. Črna, svetla telesa so rinila proti tlom in cvrčanje je napolnjevalo travnik in široke redi košatih ograbkov. Vročina je migotala nad suhim senom, ki pa je bilo še vendar premalo suho, da bi ga pospravili. Moralo bo še čez noč ostati na travniku, skrbno spravljeno v ograbke.

Rosa čez noč ga bo sicer malo potisnila k tlom, toda ko bodo ograbki spet razmetani, se bo rosa hitro posušila in do popoldne bo še toliko zacvrknilo, da se ne bo treba bati, da bi gnilo.

Silva je bila sicer prepotena kakor vse druge jetnice, vendar ji je šlo delo lahko spod rok. Njeno pismo je bilo v stražarjevem škornju. Morda ga je že celo vzel iz njega in ga spravil v široki žep svoje vojaške srajce. V nedeljo, ko pojde v Celje, ga bo oddal. Viktor bo iz njega razbral, da ni šlo skozi pregled in se bo vedel ravnati z odgovorom. Vendar bo lahko vstavil besede, ki jih bo ona razumela. Samo ona. Vse mu je povedala, skoraj tako otročje kakor da je stara osemnajst let in ne že enaintrideset. Razumel bo. Kaj ima onstran žice še drugega kakor njega? In še je v pismu na koncu celo zapisala, kako strašno lepo bi bilo, če bi se nekoga jutro čisto na tihem odpeljala na Brezje in se dala poročiti v kapelici, mar je to neumno? In za poročno potovanje bi šla samo na Begunjsko, kjer sta takrat ležala.

Ko so jih s temo stražarji postavili v vrsto in prešteli, je gledala čez travnik in še slišala nj psovk surovega stražarja, ki se je za njo drl nad jetnico, ki je pozabila grablje v senu. Ko so čakale, da se je vrnila, je gledala za kresnicami, ki so prižigale in ugašale svoje lučke. Tema je ležala nad senom in njegov vonj je prepaal ozračje, budil stare spomine, ki so s kresnicami vred blodili nad pokosenim travnikom, na

katerem je kot pravljica odeja ležalo cvrkutanje murnov.

Kakor je bil dan lep, je postala noč polna groze. Silva je kakor navadno zaspala zadnja. Skozi majhna, odprta okenca je prijetno pihljal veter in vsaj za spoznanje hladil vroč zrak znotraj. Les je bil razgret in je puhtel svojo vročino na slamnata ležišča.

Moralo je biti že precej čez ponoč, ko so vse ženske hkrati rinile pokonci. Vpitje je pre-

trgalo nočno tišino, prižgal se je veliki reflektor in takoj nato je bilo zaslišati streljanje. Ženske z leve strani ležišč so nagonsko planile vse na drugo stran, nastala je gneča, v hipu je vse prevzela groza, ki jo je še povečal curek krogel, ki je prebil streho. Streljali so v breg s stražnih stolpov.

— Morda je kdo pobegnil — je dihnila Silva.

(Dalje prihodnjič)

POZOR! ZNIŽANA VOZNINA ZA OBISKOVALCE IN VSELJENCE IZ JUGOSLAVIJE

Kupite vašim sorodnikom ali prijateljem v starem kraju vozno karto tu v Združenih državah. Pooblastite Swissair, da jo izda in jo jim dostavi. Ena 17-dnevna Swissair povratna vozovnica za ekonomski razred med Jugoslavijo in Ameriko stane sedaj \$136.- manj od običajne cene. Moderna DC-8 jet letala ameriškega izdelka, tradicionalno prijazna švicarska postrežba pred in med poletom.

Pravtako vam Swissair nudi posebni 30% popust pri obstoječih ekonomskih cenah izključno za vseljenice iz starega kraja. Tudi te vozne karte lahko nabavite v Ameriki in jih pošljete preko nas svojcem v Jugoslaviji.

Vaš potniški agent ali najbližje Swissair zastopstvo vam bo rade volje na uslugo. Tam prejmete zanesljiva pojasnila o prednostih predplačanih Swissair voznih kart.

SWISSAIR
SWISSCARE • WORLDWIDE

Hanna Bldg., 1422 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio, SU 1-5880

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HAnderson 1-2088

KEmore 1-5300

Moderno podjetje — Zmerne cene

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

JANKO IN METKA? — Kot v pravljici o Janku in Metki prisluskujeta štiri leta stara Jill Moore in prav toliko stari Rogers Sayers petju in žgoljenju gozdnih ptic.